



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibus Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofvrti, 1632

12. An cessandum sit ab inquisitione contra Sagas, si constet multas innocentes de facto inuolui.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

de facto, vt innocentes quoque inuoluta sint? 57

rimi ex his ad condemnandum pro-
ferunt? & credibile igitur non existi-
mant complures innocentes de facto
vt perirent permissum esse? Sic igitur
seipfos conuincunt boni viri.

D V B I V M XII.

*An igitur cessandum sit ab inquisitione con-
tra Sagas, si constet multas innocentes
de facto inuoluti?*

IAm ante allatum est exemplum Prin-
cipis, qui cessandum iudicabat: Et id
quidem recte. Quod tamen vt tanto pa-
tientius zelofus Lector accipiat, in eius
gratiam distinctione quadam vtemur,
duplici enim modo, seu duplicis gene-
ris processus possunt institui.

I. Ita caute & circumspecte iuxta
præscriptum legum & prudentis ratio-
nis, vt si ij seruentur, non sit futurum
periculum, ne innocentes quoque at-
tingantur.

II. Ita improuide, & oscitanter, aut
maligne, vt si ij seruentur, futurum sit,
vt ipsis etiam innocentibus morale pe-
riculum creetur. De vtroque genere

58 Dub. XII. *An cessandum sit ab inquisitione*
processuum dicam duplici responsio-
ne. Itaque

RESPONDEO I. Non opus est cessare
si processus prioris generis instituantur
minime periculosi, nec aliunde id peri-
culum prævideatur.

RATIO est, quia nihil obstat, quin sic
procedatur ad Rempubl. ingenti peste
liberandam, si constet esse infectam.

RESPONDEO II. Omnino cessandum
ac supersedendum est processibus po-
sterioris generis, non solum in hoc Sa-
garum crimine, sed etiam in cæteris o-
mnibus, seu Exceptis, seu non Exceptis.
Rationes istæ sunt.

RATIO I. Talis processus semper est
iniquus, & illegitimus. Probatur: Est e-
nim contra iustitiã, vt ei periculũ grauis
mali inducas, cui id minime debetur.

RATIO II. Vtens tali processu peccat
mortaliter. Probatur: Peccat enim
mortaliter, qui sciens se exponit peri-
culo peccandi mortaliter; sed vtens tali
processu exponit se periculo peccandi
mortaliter, nimirum occidendi inno-
centem sine iusta causa. Ergo &c.

Vn-

contra Sagas, si constet innocentes de facto inuolui? 59

Vnde necessario sequitur quod respondebamus, à talibus processibus tanquam iniustis & illegitimis in quocunque tandem crimine, quantumuis atroci, & excepto abstinendum esse.

DICES I. Rempublicam à tam atroci Sagarum crimine expurgari tantum ac tam optabile bonum est, vt hæc sufficiens & iusta causa videatur cur curandum non sit, si pauca innocentes aliquot pereant.

RESP. Si perirent nulla tua culpa & indirecte; fortasse curandum de vna aut altera non esset, nunc tu malum facis qui directe periculum eis creas. Non sunt autem facienda mala vt eueniant bona. Deinde si vel pauca innocentes implicentur, implicabuntur mox innumeræ, vt infra dicam, & sic non purgabitur. Respublica à malis quod tamen intendebatur, sed potius à bonis. Sequenturq; ingentia illa incommoda quæ tangebam supra Dub. 8. rat. 3. quod est oppido notandum. Vnde ingentia hæc mala non sunt iusta causa vt innocentibus excitetur periculum.

DICES II.

DICES II. Ergo etiam abstinendum à bellis, in quibus sæpe innocentes non pauci parem cladem cum nocentibus accipiunt.

RESP. Non est par ratio: nam aliud est indirecte & absque infamia, quod fit in bellis, aliud directe ac tanta cum infamia, quæ morte grauior est, nocentes perimi, prout latius apud Theologos vide, cum de homicidio agunt: sed & cauendum id in bellis est, quantum potest. Accedit quod infamia hæc de qua dixi maius plane malum infert Reipubl. quam boni ex altera parte sperari possit. Itaque in bellis vita tantum perditur, non fama; hic autem vtrumque, & insigni quodam modo: nam infamantur integræ familiæ, eæq; nobilissimæ in perpetuum, & infamatur ipsa fides Catholica, vt supra dixi, & vbi vna atque altera infamata sunt, necessario sequuntur infinite aliæ, vt item innui, & inferius ostendam Dubio 20. rat. 14. Imo si nec hæc quidem essent, & omnia paria cum bellis &c. Nihilominus expressam in particulari habemus resolutionem hu-

ius

contra sagas, si constet innocentes de facto inuolui? Ca
ius dubij à Christo in parabola zizaniorum; de qua infra: quæ auctoritas sufficere debet contra quæuis argumenta. Vnde facio dilemma: Vel enim argumenta quæ contra nos afferri possunt, vim aliquam habent, vel non habent: si non habent, frustra afferuntur; si habent autem, cur id ignorabat Christus, atque ea parabola quam mox adducam in nostram sententiam determinabat?

D V B I V M XIII.

Quid si periculum tale immineat innocentibus sine mea culpa an adhuc abstinendum à persecutione nocentium?

IN crimine nostro vix locum id habet: Ibi enim, si modo processus ita caute & discrete instituantur, vt illi periculum secum nullum trahant, non videtur aliunde metuendum periculum: tamen quia generaliter quæritur, dicam quod sentio. Itaque

RESPONDEO, Si Princeps vel Magistratus quispiam Rempublicam purgare velit, ac in malos inquirere vt è viuis exturbentur, interim vero aduertatur peri-